

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 40

(2008–2009)

Om endringer i statsbudsjettet for 2009 under Finansdepartementet

*Tilråding fra Finansdepartementet av 9. februar 2009,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Innledning

Regjeringen legger med dette fram forslag om bevilgning av 50 mrd. kroner i kapitalinnskudd til Statens finansfond og bevilgning av 50 mrd. kroner i kapitalinnskudd til Statens obligasjonsfond. I tillegg fremmes forslag om bevilgning av 35 mill. kroner i driftstilskudd til Statens finansfond og bevilgning av 5 mill. kroner under Finansdepartementets budsjett for spesielle driftsutgifter. Bevilgningsforslagene er en del av et samlet opplegg for å styrke finansiell stabilitet og for å legge til rette for tilførsel av kreditt til foretak og husholdninger.

En nærmere redegjørelse for bakgrunnen for forslagene er gitt i Ot.prp. nr. 35 (2008-2009) Om lov om Statens finansfond og lov om Statens obligasjonsfond, som fremmes samtidig med denne proposisjonen.

2 Forslag til bevilgninger

2.1 Statens finansfond

Forslaget om å opprette Statens finansfond (Finansfondet) og forslag om de aktuelle kapitalinstrumenter som skal benyttes mv., er nærmere omtalt og begrunnet i Ot.prp. nr. 35 (2008-2009).

Det er vanskelig å anslå sikkert på forhånd hvor mye kapital fondet vil få behov for. Det er viktig at det ikke skapes unødig tvil om ordningens

kapasitet. Departementet legger samtidig til grunn at departementet ved behov vil kunne komme tilbake til Stortinget med forslag til tilleggsbevilgning til fondet. I lys av den usikkerhet det nå er om videre utvikling i norsk økonomi, vil departementet foreslå at fondet etableres med en ramme på 50 mrd. kroner. På denne bakgrunn foreslås det bevilget en kapital på 50 mrd. kroner til fondet, som foreslås bevilget under nytt kap. 1645 Statens finansfond, post 95 Kapitalinnskudd.

Det legges til grunn at Finansfondets forvaltning av de bevilgede midler vil gi avkastning til staten. Etter lovforslaget skal den årlige avkastningen fra fondet til staten fastsettes av Kongen. På grunn av usikkerhet om størrelsen på disse inntektene ber Finansdepartementet om fullmakt til å foreta de nødvendige inntektsføringer i statsregnskapet for 2009, uten at det fremmes forslag om bevilgningsvedtak nå, jf. forslag til romertallsvedtak II.3. Regjeringen vil fremme forslag om bevilgningsvedtak i løpet av 2009.

Det anslås at Finansfondet vil ha behov for 35 mill. kroner til drift i 2009. De største utgiftene vil være knyttet til etablering, drift, lønn og rådgivning. Finansdepartementet foreslår at disse utgiftene dekkes av et driftstilskudd som bevilges under kap. 1645 Statens finansfond, post 70 Tilskudd til drift. Anslaget er svært usikkert, etter som utgiftene blant annet vil avhenge av utnyttelsen av ordningen. Det kan derfor bli nødvendig å komme tilbake til Stortinget med forslag om juste-

ring senere i budsjettåret. Det vises til nærmere omtale av organiseringen av Finansfondet i Ot.prp. nr. 35 (2008-2009).

Det foreslås også at det settes av 5 mill. kroner under kap. 1600 Finansdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter. Det vil ta noe tid før fondet kommer i ordinær drift, og det må derfor påregnes at departementet i en innledende fase vil måtte dekke utgifter til opprettelsen av fondet direkte. Det kan blant annet bli nødvendig å kompensere andre offentlige virksomheter for arbeid som utføres i forbindelse med etableringen, og det kan være aktuelt at styremedlemmene den første tiden godtgjøres direkte av departementet. Etableringen av ordningene som omtales i denne proposisjonen, vil også kreve at ressursinnsatsen internt i departementet økes.

2.2 Statens obligasjonsfond

Forslaget om å opprette Statens obligasjonsfond (Obligasjonsfondet) er nærmere omtalt og begrunnet i Ot.prp. nr. 35 (2008-2009).

Departementet legger vekt på at rammen for Obligasjonsfondet fastsettes slik at det blir et virkningsfullt tiltak, men samtidig ikke så stort at man fullstendig overtar dette delmarkedet.

Etter en samlet vurdering vil departementet foreslå at fondet etableres med en ramme på inntil 50 mrd. kroner som foreslås bevilget under kap. 1600 Finansdepartementet, ny post 95 Kapitalinnskudd, Statens obligasjonsfond. Investeringsaktivitetene vil avhenge av markedsforholdene, men departementet ser for seg en gradvis opptrapping over det kommende året til anslagsvis 30-50 mrd. kroner. Avhengig av utviklingen i bankenes og obligasjonsmarkedets evne til effektivt å formidle kreditt, vil det deretter finne sted en stabilisering og gradvis nedbygging av fondet i takt med obligasjonsforfall, før fondet til slutt avvikles.

Styringen av Obligasjonsfondet vil ha likhetstrekk med det som gjelder for Statens pensjonsfond – Norge. Departementet vil fastsette et separat investeringsmandat for fondet, slik at styringssystemet vil bestå av lov, forskrift og utfyllende retningslinjer. Godtgjøringen til Folketrygdfondet vil dekkes gjennom at det trekkes på Obligasjonsfondets brutto avkastning, i tråd med det som gjelder for Statens pensjonsfond – Norge.

Overføringen av midler til Obligasjonsfondet vil i første omgang skje ved at det etableres en statlig kontolånsordning som utgjør fondets kapital. Beholdningen av kontolån vil deretter gradvis bygges ned i takt med at midler investeres i obligasjonsmarkedet. Avkastningen på investeringene vil

løpende bli tillagt fondskapitalen, og vil bli tilbakeført til staten når fondet avvikles.

3 Øvrige budsjettmessige konsekvenser

3.1 Behovet for lånefullmakter

Ved Stortingets behandling av St.prp. nr. 5 (2008-2009) *Om fullmakt til å ta opp statslån o.a., og om utlån av statspapir med trygd i eller byte med obligasjoner med fortrinnsrett*, fikk Finansdepartementet fullmakt til å ta opp nye, langsiktige innenlandske statslån i 2008 og 2009 for 450 mrd. kroner, og til å ha utestående kortsiktige markedslån til et beløp på 430 mrd. kroner i 2008 og 2009.

Da St.prp. nr. 5 (2008-2009) ble lagt fram, var det ikke avklart om veksler eller obligasjoner skulle brukes i ordningen med bytte av statslån mot obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Det var derfor nødvendig med tilstrekkelig fullmakt til å utstede både veksler og obligasjoner for 350 mrd. kroner til bruk i ordningen. Ved utgangen av januar 2009 er det utstedt veksler for 72 mrd. kroner til bruk i ordningen, samtidig som det er annonsert auksjoner ved bruk av veksler for ytterligere 45 mrd. kroner. Det er dermed frigjort fullmakter til utstedelse av statsobligasjoner for et tilsvarende beløp. I 2008 ble det tatt opp lange lån for 27,7 mrd. kroner, mens det er planlagt 18 mrd. kroner i langsiktig opplåning i 2009 når en holder opplåningen knyttet til bytte mot OMF utenfor. Staten ved Nærings- og handelsdepartementet har inngått en avtale med Eksportfinans ASA som innebærer at staten kan yte lån til Eksportfinans, jf. St.prp. nr. 32 (2008-2009) Statlige lån til Eksportfinans ASA. Det er anslått et lånebehov på 50 mrd. kroner over årene 2009 og 2010, og for 2009 er det vedtatt en bevilgning på 30 mrd. kroner til dette formålet. Lånene til Eksportfinans vil ha en løpetid på inntil fem år og vil bli finansiert ved trekk på kontantbeholdningen eller utstedelse av langsiktige lån. Den finanspolitiske tiltakspakken som er foreslått i St.prp. nr. 37 (2008-2009) Om endringer i statsbudsjettet 2009 med tiltak for arbeid, inneholder kapitaltransaksjoner som vil øke statens lånebehov med om lag 3 mrd. kroner.

Rammen for de ordningene som foreslås i denne proposisjonen, er 100 mrd. kroner. Ettersom rammen for å ta opp langsiktige lån er romslig, samtidig som det er frigjort rammer for langsiktige lån ved bruk av veksler i bytteordningen med statslån mot OMF, kan de kapitalinnskudd som foreslås i denne proposisjonen dekkes av

eksisterende fullmakter. Det er derfor ikke nødvendig å be Stortinget om økning i lånefullmaktene for 2009.

3.2 Renteutgifter og -inntekter

Etableringen av Statens finansfond og Statens obligasjonsfond vil bidra til å øke statens lånebehov og vil ha konsekvenser for statens renteutgifter og renteinntekter for 2009, men det er usikkert hvor mye disse vil bli endret. Dette vil blant annet avhenge av utnyttelsen av ordningene. Regjeringen foreslår derfor at Stortinget gir Finansdepartementet fullmakt til å foreta de nødvendige utgifts- og inntektsføringer i statsregnskapet for 2009, uten

at det fremmes forslag om bevilgningsendringer nå, jf. forslag til romertallsvedtak II.1. Regjeringen vil fremme forslag om bevilgningsendringer i løpet av 2009 når omfanget av utgifts- og inntektsendringer som følger av ordningene er nærmere avklart.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i statsbudsjettet for 2009 under Finansdepartementet.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endringer i statsbudsjettet for 2009 under Finansdepartementet i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om endringer i statsbudsjettet for 2009 under Finansdepartementet

I

I statsbudsjettet for 2009 gjøres følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1600		Finansdepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	5 000 000
		fra kr 36 000 000 til kr 41 000 000	
(NY)	95	Kapitalinnskudd, Statens obligasjonsfond, bevilges med	50 000 000 000
1645		Statens finansfond	
(NY)	70	Tilskudd til drift, bevilges med	35 000 000
(NY)	95	Kapitalinnskudd, bevilges med	50 000 000 000

II

Stortingets vedtak av 15. desember 2008 ved behandlingen av Budsjett-innst. S. nr. 6 (2008-2009), pkt. IX, endres til:

Utgifts- og inntektsføring av renter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i statsregnskapet for 2009 uten bevilgningsendringer kan:

1. utgiftsføre renteutgifter under kap. 1650 Statsgjeld, renter mv., post 89 Renter og provisjon mv. på innenlandsk statsgjeld, som følge av:
 - a. ordningen med utlån av statspapirer med sikkerhet i eller bytte med obligasjoner med fortrinnsrett.

- b. etableringen av Statens finansfond.
- c. etableringen av Statens obligasjonsfond.
2. inntektsføre renteinntekter som følge av ordningen med utlån av statspapirer med sikkerhet i eller bytte med obligasjoner med fortrinnsrett, under kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer, ny post 85 Renteinntekter fra bytteavtaler mv.
3. inntektsføre renteinntekter mv. fra Statens finansfond under kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer, ny post 87 Renteinntekter mv. fra Statens finansfond.